

Ladislav Šaloun.

Rodio se 1. augusta 1870. u Pragu. Umjetničko je obrazovanje stekao u školi za crtanje prof. Reniera, kasnije u ateljeru prof. Tomaša Seidana i Bohuslava Schnircha u Pragu. Hospitirao je također slikarsku akademiju u Pragu. Veoma je rano izlagao sitnije radove na godišnjim izložbama u Rudolfinu i objelodanio je nekoliko reprodukcija u Svetozeru i Zlatoj Praze. Prvi je uspjeh postigao prilikom natječaja za plastički ukras Gradskoga muzeja u Pragu, kad je dobio dvije prve nagrade i počasno priznanje (1896). U natječaju za spomenik Palackoga dobio je istodobno s prof. Suchardom prvu nagradu, u domaćem natječaju »Manesa« za dekorativnu vazu g. 1899. prvu nagradu, u natječaju za kip grofa Clam. Martinica za Panteon zemaljskog muzeja drugu nagradu (1898); kod drugog natječaja za Husov spomenik u Pragu na Staromjestskom namjesti dobio je prvu nagradu (1901). Godine 1906. imenovan je članom Češke akademije znanosti i umjetnosti, a iste je godine postavljen eksternim učiteljem u umjetničko-industrijskoj školi u Pragu, gdje je djelovao do godine 1914. Godine 1907—1908. zastupao je na specijalnoj kiparskoj školi prof. Sucharda.

Za nedugi niz godina stekao je u natječajima mnogo prvih nagrada i stvorio je niz odličnih radova. Već na jubilarnoj izložbi g. 1891. izlaže: »Isus na križu«, »Julije Cezar u senatu«. Godine 1897. stvorio je kip »Prag« i tympanon za Gradski muzej u Pragu, g. 1898. kip »Kovač« za prvu izložbu »Manesa« u Topičevu salonu, g. 1898—1899. izveo je skupove »Opera« i »Drama« za Gradsko kazalište u Plznju, g. 1899. kiparske radove za interieur na svjetskoj izložbi u Parizu; iste godine dvije velike dekorativne figure za Opću zalagaonicu u Pragu; godine 1900. izveo je dekoraciju Gradskog zavoda za osiguravanje na Staromjestskom namjesti u Pragu i proscenijску dekoraciju u hotelu Central u Pragu; godina 1902—1914. poprsje Karla od Žerotina, Ant. Dvoržaka, Jos. Manesa, Svat. Čecha, Bedr. Smetane i Jaroslava Vrchlickoga za Panteon Narodnog muzeja u Pragu, poprsje Karla Sladkovskoga i Jakuba Seiferta za Narodno kazalište, nadgrobní spomenik Jerabku za Vyšehrad; g. 1906. dekoraciju Wilsonova kolodvora u Pragu (2 karijatide na fasadi i dekoraciju ulaza na peron sa slikom Wilsona), pješčanički kip »Krkonoš« za perivoj u Horžicama; g. 1907. dvije velike dekorativne figure na Općinskom domu

u Pragu, skupove »Slavenski plesovi« i »Vyšehrad« za proscenij Smetanine dvorane u Općinskom domu; g. 1908. dekoraciju nado-gradnje Zemaljske banke u Pragu, dekoraciju zavoda za osigura- vanje u Pragu; g. 1908. dvije brončane figure na pročelju štedionice u Hradcu Kralovom; g. 1910. dva velika kamena kipa za pobočne slijepe prozore nove vijećnice: »Rabbi Löw ben Bezalel« i »Kamení vitez«; g. 1911. dekoraciju atike na Općoj zalagaonici u Vršovicama; g. 1913. dvije dekorativne figure i kip »Lađara« za palaču Živnobanke u Trstu, »Muž rada« (bronca) u Horžicama; g. 1914. Husov spomenik u Horžicama; g. 1915. završio je Husov spomenik za Staromjestske namjesti u Pragu (otkriven iste godine) i dovršio je iste godine model Resslera spo- menika u Chrudimu (saliven u bronci i otkriven poslije rata godine 1923.). Godine 1920. stvorio je klečeći spomenik »Žrtvama austrijske vlade na vječnu uspomenu«; g. 1921. brončani kip predsjednika Masaryka za Masarykov kolodvor u Pragu i za dvo- ranu za zasjedanje senata; god. 1924. dvije velike figure »Češka i Slovačka« od pješčanika i veliki državni znak u bronci i kolori- ranom mozaiku, kao i kip predsjednika Masaryka za palaču Zemaljske banke u Bratislavi; god. 1925. spomenik Husa u Libani, dekoraciju škole u Solnici, dasku Pippichovu u Chrudimu; god. 1926. brončani kip dra. Miroslava Tyrša za Tyršov dom u Pragu; god. 1927. spomenik predsjednika Masaryka u Pečkama, skup »Rad i znanost« (bronca) za prašku plinaru u Michlu; god. 1927. izveo je plaketu »Češka pjesma« (dudak), završio je model spomenika »Oslobođenje« za Novy Bydžov, spomenik pred- sjednika Masaryka za Lázně Poděbrady; god. 1928. Riegerov spomenik (bronca) za Semile, spomenik Komenskoga za Mladu Boleslavu, poprsje Štefanika za kulu Samostalnosti u Horžicama, mramorni kip »Putnik« za nadgrobni spomenik dra. Boh. Pro- chazke na Olšanima, nacrt za spomen-dasku uhapšenicima za Novomjestske toranj u Pragu (bronca), plaketu sv. Václava (bronca), nacrt za spomenik J. Š. Baara za Vyhlede kod Domažlica, a sada izvodi spomenik »Oslobođenje i ujedinjenje« za Trg Mira na Kralovskim Vinohradima.

Portreti: dra. Karla Pippicha, dra. Ant. Hajna, min. dra. B. Zahradníka, književníka Boh. Zahradníka-Brodského i njegove žene, prof. dra. Pastrnka (za Masarykov Pučko-odgojni institut) i t. d. Napokon nekoliko studija-glava u bronci i mramoru:

»Mesalina«, »Koncentracija«, »Kontemplacija«, »Resignacija«, »Katarina II.«, »Písmák«, »Pučki filozof«, »Naslućivanje«, i t. d.

Šaloun je nedavno imenovan umjetničkim savjetnikom glavnoga grada Praga. U svrhu studija proputovao je Italiju, Francusku, Njemačku, Švedsku, Norvešku, Belgiju, Dansku i Holandiju.

Radio je također grafički i u umjetničkom obrtu. Tako je izveo pečat za papirni reljef »Vapnene peći« (prilog u VII. godištu časopisa »Volný směry« g. 1904).

Predlažem, da se Ladislav Šaloun izabere za člana dopisnika u umjetničkom razredu.

U Zagrebu, 18. februara 1931.

Robert Frangeš Mihanović